

2012.

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ

Centar za monitoring i istraživanje CeMI je nevladina organizacija osnovana maja 2000. godine, sa glavnim ciljem da obezbijedi infrastrukturnu i ekspertsku podršku za kontinuirano nadgledanje cjelokupnog procesa tranzicije u Crnoj Gori.

CeMI je dugogodišnjim i dosljednim radom doprinio izmjeni društvenih i političkih prilika u kojima je nastao i shodno tome proširivao opseg svog djelovanja u pravcu zakonodavne inicijative, istraživanja javnog mnjenja, borbe protiv korupcije i poštovanja ljudskih prava i sloboda. Izmjena državnog statusa i ostvareni napredak u procesu evropskih integracija su pozitivno uticali na razvoj civilnog društva u Crnoj Gori dajući mu jedan potpuno novi okvir rada. U tom kontekstu, CeMI odstupa od djelovanja klasične nevladine organizacije i postaje sve bliži konceptu istraživačkog centra za kreiranje i zastupanje prijedloga javnih politika.

CeMI je, uz podršku OSI Think Tank Fund –a iz Budimpešte, restrukturirao internu organizaciju u cilju optimalnog korišćenja kapaciteta. Takođe misija i vizija CeMI-ja su se promijenili u skladu sa novouspostavljenim ciljevima

CeMI je, od pet programa koje je imao u prošlosti (Izbori, Vladavina prava, Dobra

Vizija CeMI-ja: Crna Gora zemlja slobodnih građana, vladavine prava, socijalne pravde i jednakih mogućnosti.

Misija: CeMI je think tank organizacija čija se misija ogleda u kontinuiranom pružanju podrške reformama i jačanju institucija političkog sistema i organizacija civilnog društva kroz predlaganje i praćenje primjene javnih politika u oblasti poštovanja ljudskih prava i sloboda, evropskih integracija i borbe protiv korupcije u Crnoj Gori.

Ciljevi i djelatnosti CeMI-a su:

- monitoring izbornog procesa;
- unaprjeđenje zakonodavstva u Crnoj Gori;
- nadgledanje poštovanja političkih prava i sloboda u Crnoj Gori;
- nadgledanje poštovanja i implementiranja Ustava i zakona Crne Gore;
- nadgledanje procesa tranzicije;
- zaštita ljudskih prava i sloboda, kao i promocija vrijednosti i ideja građanskog društva.

uprava, Građansko društvo i Evropske integracije), prešao na tri jasno razgraničena programa: (1) Borba protiv korupcije, (2) Demokratizacija i Ljudska prava (3) Evro-atlanske integracije. Na ovaj način, CeMI će se ograničiti na oblasti u kojima ima značajno iskustvo i u kojima je već prepoznatljivo djelovanje naše organizacije. Svaki program ima koordinatora koji upravlja svim projektima i raspoređuje dužnosti. Na ovaj način, profesionalno osoblje CeMI-ja dobija priliku da se specijalizira u jednoj od tri oblasti, u isto vrijeme pružajući podršku na projektima u okviru drugih programa – što doprinosi maksimalnom povećanju efikasnosti i stručnosti u isto vrijeme.

CeMI takođe ima tri odjeljenja: Odjeljenje za istraživanje javnih politika, Odjeljenje za istraživanje javnog mnjenja, Pravno odjeljenje, kao i Službu za odnose sa javnošću. Ove organizacione jedinice omogućavaju kontinuitet djelovanja i obezbjeđuju operativnu podršku za realizaciju projekata.

DONATORI:

- Evropska unija – Delegacija Evropske komisije u Crnoj Gori
- Evropski fond za Balkan
- Fondacija Institut za otvoreno društvo – predstavništvo u Budimpešti
- Ambasada SR Njemačke
- OSCE – ODIHR
- Ambasada Kraljevine Norveške
- Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću
- Ambasada Sjedinjenih Američkih Država u Podgorici

PARTNERI:

- CGO, Podgorica
- Evropski pokret u Crnoj Gori
- Institut Alternativa, Podgorica
- Juventas, Podgorica
- CRNVO, Podgorica
- PR Centar, Podgorica
- XY, Sarajevo – BiH
- OIA, Omladinska informativna agencija, Sarajevo

Partneri:

- CGO, Podgorica
- Evropski pokret u Crnoj Gori
- Institut Alternativa, Podgorica
- Juventas, Podgorica
- CRNVO, Podgorica
- PR Centar, Podgorica

- CEDEM, Podgorica
- Pravna inicijativa od javnog interesa - PILI
- IAN, Beograd – Srbija
- XY, Sarajevo – BiH
- Gallup Monitor

Dragi prijatelji,

Pred vama je godišnji Izvještaj Centra za monitoring CeMI za 2012. godinu.

U svojim godišnjim izvještajima CeMI nastoji da predstavi brojne aktivnosti koje su realizovane u izvještajnom periodu. Akcenat je stavljen na programsko i finansijsko izvještavanje o realizovanim projektnim aktivnostima. Transparentan rad zasnovan na principima profesionalnosti i nezavisnosti predstavljaju osnovne standarde kojima u svom radu CeMI teži od svog osnivanja do danas.

Brojne aktivnosti realizovane tokom 2012. godine idu u prilog sada već izgrađenom imidžu CEMI-ja u domaćoj i međunarodnoj javnosti kao jedne od vodećih nevladinih organizacija. Izvještaj se sastoji od nekoliko cjelina u kojima su predstavljene aktivnosti prema programima CeMI-ja, i to: demokratizacija i ljudska prava, borba protiv korupcije i evroatlantske integracije. Poseban dio Izvještaja je posvećen predavljanju finansijskog aspekta realizacije projektnih aktivnosti, kroz predavljanje finansijskih izvještaja koji su od strane CeMI-ja podneseni donatorima.

Nadamo se da će vas aktivnosti predstavljene u ovom izvještaju motivisati da nam savjetom ili ličnim angažmanom pomognete u unapređivanju i razvoju Crne Gore kao građanskog društva.

Mr Zlatko Vujović
Predsjednik UO

Članovi Upravnog odbora:

Mr Zlatko Vujović, Predsjednik
Mr Đuro Stojanović
Radmila Piletić
Pavle Gegaj
Vladan Radunović
Mr Branka Todorović

Izvršni direktor
Mr Nikoleta Tomović

Sadržaj:

O CENTRU ZA MONITORING	2
PROGRAM	
DEMOKRATIZACIJA I LJUDSKA PRAVA	4
Bolje mogućnosti za zapošljavanje mladih	
Monitoring suđenja	
Kancelarija za besplatnu pravnu pomoć licima korisnicima opojnih droga	
Žene u politici: stranke i politička participacija	
Monitoring parlamentarnih izbora 2012.	
PROGRAM	
BORBA PROTIV KORUPCIJE	8
Korupcija u zdravstvenom sistemu Crne Gore	
Studentska etička inicijativa	
PROGRAM	
EVROATLANSKE INTEGRACIJE	9
Jačanje kapaciteta civilnog društva za doprinos evropskoj integraciji i procesu pristupanja	
NATO i mladi	
Evropske vrijednosti za mlade	
UČEŠĆE NAŠIH PREDSTAVNIKA U DRŽAVNIM TIJELIMA I RADNIM GRUPAMA	12
PUBLIKACIJE	13
FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA 2012.	14

DEMOKRATIZACIJA I LJUDSKA PRAVA

PROJEKAT

Bolje mogućnosti za zapošljavanje mladih

Centar za monitoring i istraživanje je u period od februara 2011. godine do maja 2012. godine u partnersvu sa Omladinskom informativnom agencijom OIA iz Bosne i Hercegovine realizovao projekat "Bolje mogućnosti za zapošljavanje mladih", koji je podržan od strane Evropske unije posredstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori i Bosni i Hercegovini.

Tokom ovog projekta radili smo na razvijanju individualnih radnih vještina učenika srednjih škola kako bi oni unaprijedili svoje pozicije

na tržištu rada. Takođe, kroz ovaj projekat smo predstavili učenicima mogućnosti samozapošljavanja uz posebno zastupanje koncepta preduzetništva mladih i njegovu popularizaciju kroz ciljanu kampanju.

Opšti cilj ovog projekta je bio da se doprinese poboljšanju socio-ekonomske situacije u graničnom predjelu Crne Gore i Bosne i Hercegovine. CeMI i OIA su doprinijeli smanjenju nezaposlenih mladih ljudi, promovišući pristup aktivnog traženja posla i samozapošljavanja i jačanja sposobnosti mladih ljudi pripremajući ih za tržište rada. Ovaj projekat je takođe dao doprinos prevazilaženju jaza između školskog sistema i potreba tržišta rada.

Ciljne grupe projekta su bili učenici srednjih škola (trećeg razreda), nastavnici, lokalne vlasti i donosioci odluka iz 6 ciljnih opština, lokalni i nacionalni mediji, lokalna preduzeća, lokalne zajednice u ovim opštinama i društvo uopšte.

Shodno statističkim podacima o nezaposlenima, stepen nezaposlenosti je najviše izražen kod grupacije mladih (18 – 30 godina). U cilju pružanja podrške smanjenju ovog broja mi smo ovim projektom imali za cilj sprovođenje nekoliko aktivnosti: sastanci sa lokalnim donosiocima odluka, regionalna konferencija o zapošljavanju mladih, projektovanje i sprovođenje procjene potreba u svim školama u ciljnim opštinama, analiza sprovedenog istraživanja i selekcija učenika, obuka i savjetovanje za razvoj karijere, info dan o visokom obrazovanju, orijentaciona obuka o preduzetništvu, trening za vršnjačke edukatore u Baru, vršnjačka edukacija – radionice, priprema i objavljivanje članaka i intervjuja u štampanim medijima, organizovanje i prisustvo u TV emisijama na temu mogućnosti zapošljavanja mladih i organizovanje završne konferencije za novinare o projektu.

CeMI je kroz realizaciju projekta ispunio očekivane rezultate:

1. Stvorena je mreža između lokalnih uprava, škola, Zavoda za zapošljavanje, privatnog sektora i nevladinih organizacija.
2. Unaprijeđene su lične radne vještine i stručnost učenika srednjih škola u ciljnim opštinama.
3. Podignut je nivo svijesti o mogućnostima prevazilaženja problema nezaposlosti mladih.

Na taj način, ovaj projekat je bio usmjeren ka socijalnoj i kulturnoj saradnji u prekograničnoj oblasti Crne Gore i BH između različitih ciljnih grupa što je doprinijelo poboljšanju razmjena ideja i iskustava među njima, zatim je unaprijeđena pozicija mladih i otvorile su se veće mogućnosti za njihovu buduću saradnju u mnogim oblastima.

PROJEKAT

Monitoring suđenja

Misija OEBS-a u Crnoj Gori je odabrala Centar za monitoring i istraživanje CeMI za partnersku organizaciju u realizaciji projekta pod nazivom "Praćenje suđenja". S obzirom da je projekat pokazao izuzetne rezultate, realizacija je produžena do aprila 2014. godine. Projekat ima za cilj osnaživanje vladavine prava u Crnoj

Gori i to kroz pružanje podrške aktuelnom procesu pravosudne reforme putem unapređenja standarda pravičnog suđenja i njihovog poštovanja. Aktivnosti projekta su usmjerene na procjenu aktuelnih sudskih praksi u dijelu koji se odnosi na primjenu domaćeg krivičnog zakonodavstva i međunarodnih standarda pravičnog suđenja, davanje preporuka za poboljšanje funkcionisanja krivično-pravnog sistema i na jačanje kapaciteta civilnog sektora da prati suđenja.

Novina u odnosu na prethodnu fazu projekta jeste i monitoring izvršnog postupka. Radnu grupu misije OEBS-a u Crnoj Gori koja radi na sprovođenju projekta čine istaknuti pravници: Bojana Ostojić i Svetlana Doljanica. U drugom dijelu projekta koji se odnosi na jačanje kapaciteta Centra za monitoring i istraživanje kako bi po isteku projekta mogao samostalno da sprovodi monitoring suđenja, angažovani su diplomirani pravници Vlado Dedović, Snežana Mićanović, Marija Vujović i Milena Vučeraković.

PROJEKAT

Kancelarija za besplatnu pravnu pomoć licima korisnicima opojnih droga

Centar za monitoring i istraživanje je u januaru 2012. godine, počeo sa realizacijom projekta kancelarija za besplatnu pravnu pomoć licima korisnicima opojnih droga, koji je podržala Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću za 2011. godinu. Radi ostvarivanja prava na pravično suđenje fizičkom licu, koje prema svom imovnom stanju nije u mogućnosti da ostvari pravo na sudsku zaštitu bez štete po nužno izdržavanje sebe i svoje porodice, obezbjeđuje se besplatna pravna pomoć, u skladu sa Zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći, koji je stupio na snagu u januaru 2012. godine.

Ostvarivanje prava na besplatnu pravnu pomoć u skladu zakonom o besplatnoj pravnoj pomoći, ne ograničava pružanje pravne pomoći od strane službi, nevladinih organizacija i drugih organizacija koje su obrazovane u skladu sa zakonom, pa je s tim u vezi CeMI realizovao projekat Kancelarija za besplatnu pravnu pomoć licima korisnicima opojnih droga, kao jednoj od kategorija lica kojima je bez sumnje neophodna besplatna pravna pomoć, između ostalog i zbog lošeg imovnog stanja. Besplatna pravna pomoć podrazumijeva obezbjeđivanje potrebnih sredstava za potpuno ili djelimično pokrivanje troškova pravnog savjetovanja, sastavljanja pismena, zastupanja u postupku pred sudom, Državnim tužilaštvom i Ustavnim sudom Crne Gore i u postupku za vansudsko rješavanje sporova, kao i oslobađanje

od plaćanja troškova sudskog postupka. Oblici besplatne pravne pomoći koji su pruženi korisnicima opojnih droga su:

- * Pravno savjetovanje;
- * Sastavljanje pismena;
- * Zastupanje u sudskim postupcima i postupcima za vansudsko rješavanje spora.

U toku trajanja projekta obratilo nam se 26 klijenata, te je po njihovom zahtjevu preduzeto niz pravih radnji iz različitih oblasti prava: porodično pravo, krivično pravo, obligaciono pravo, upravno pravo i sl. Kada smo počeli sa realizacijom ovog projekta imali smo u vidu da će najveći broj slučajeva za koje će nam se korisnici droga obratiti biti iz oblasti krivičnog prava, jer je nepisano pravilo da većina lica koja su korisnici droga imaju i „kriminalni dosije“. Međutim, pokazalo se da postoji zainteresovanost ove populacije i za sve ostale oblasti prava, jer, osim što su krivično gonjeni, ova lica žele da ostvare neka svoja prava pred sudom i drugim državnim organima, za šta im je nesumnjivo potrebno stručno lice koje će im pružiti neophodnu pravnu pomoć. Što se tiče konkretnih radnji koje su preduzete u toku trajanja projekta, iste su podijeljene po oblicima besplatne pravne pomoći. Tako je u 26 predmeta pruženo **pravno obavještenje**, kao jedan od oblika besplatne pravne pomoći koji je definisan zakonom. **Pravni savjet** je pružen u 15 predmeta. **Sastavljanje pismena** izvršeno je u 13 predmeta. Podnijete su dvije tužbe iz oblasti porodičnog prava, i to tužbe za vršenje roditeljskog prava. Postupak po jednoj od podnijetih tužbi za vršenje roditeljskog prava je pravosnažno okončan, dok je drugi postupak u toku. U postupku koji je pravosnažno okončan, roditeljsko pravo je dodijeljeno našem klijentu. Podnijete su dvije tužbe za naknadu štete zbog povrede ugleda i časti. Postupak po jednoj od ovih tužbi je u toku, dok je postupak po drugoj tužbi okončan poravnanjem. Sačinjene su četiri molbe za odlaganje izvršenja kazne zatvora, kao i jedna žalba na rješenje kojim je odbijena molba za odlaganje izvršenja kazne zatvora. Podnijeta je jedna molba Ministarstvu unutrašnjih poslova za izdavanje pasoša. Sačinjena su tri podneska iz različitih oblasti prava, kao i jedan zahtjev za zakonsku rehabilitaciju. **Zastupanje** u sudskim postupcima pruženo je u tri slučaja. U više slučajeva, po zahtjevu klijenata, uspostavili smo komunikaciju sa nadležnim sudovima i sudijama koji postupaju u konkretnim predmetima i na taj način smo uspjeli da dobijemo informacije koje su bitne za naše klijente, a od kojih u krajnjem zavisi dalji tok postupka ili mogućnost pokretanja postupka. Takođe treba naglasiti da smo po zahtjevu klijenata, a u cilju ostvarivanja njihovih prava, uspostavili kontakte sa brojnim državnim organima. Bitno je istaći da smo ostvarili

veoma uspješnu saradnju sa NVO Juventas, kao i JU za smještaj rehabilitaciju i resocijalizaciju korisnika psihoaktivnih supstanci Kakaricka Gora. CeMI je kroz realizaciju projekta realizovao ključne ciljeve projekta, i to:

* **Opšti cilj projekta** - unaprijeđenje poštovanja osnovnih ljudskih prava korisnika opojnih droga u Crnoj Gori.

* **Specifični cilj projekta** - uspostavljanje sistema profesionalne i efikasne pravne zaštite lica korisnika opojnih droga u postupcima pred pravosudnim organima u Crnoj Gori, kroz promovisanje principa pružanja besplatne pravne pomoći.

Imajući u vidu veliku zainteresovanost korisnika opojnih droga za ovaj projekat, kao i njihovu nesumnjivu potrebu za besplatnom pravnom pomoći, zbog lošeg imovnog stanja većine ovih lica, svakako bi bilo neophodno produžiti ovaj projekat i tako omogućiti korisnicima droga ostvarivanje i zaštitu osnovnih ljudskih prava i sloboda.

PROJEKAT

Žene u politici: stranke i politička participacija

CeMI je 01. Septembra, 2012. godine započeo realizaciju projekta "Žene u politici: stranke i politička participacija", koji je podržan od strane Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Podgorici. CeMI ima za cilj da doprinese jačanju političke moći mladih žena u Crnoj Gori, kao i povećanju njihove zastupljenosti u politici.

Ključni cilj projekta je da CeMI utiče na ohrabrivanje i osvješćivanje žena da u većoj mjeri participiraju u političkim procesima, više budu zastupljene i budu aktivnije u procesima donošenja odluka. Istovremeno, projekat će doprinijeti da sami donosioci odluka u partijskim i državnim vlastima, vode više računa o potrebi veće zastupljenosti žena u politici, i na taj način negirati tradicionalno shvatanje rodni razlika i stereotipa tradicionalne partijahalne crnogorske kulture.

Korisnici ovog projekta su pripadnice parlamentarnih političkih partija i predstavnice nevladinih organizacija koje se bave pitanjem rodne ravnopravnosti, kao i nosioci ključnih pozicija u upravljačkim strukturama političkih partija i državne vlasti koji odlučuju o imenovanju funkcionera i subjekata političkih procesa.

Projekat se sastoji iz četiri ključne aktivnosti:

- organizovanje I generacije višemjesečne škole „Žene i demokratija u Crnoj Gori“;
- organizovanje seminara na temu „Žene kao politička manjina u Crnoj Gori“;
- organizovanje okruglog stola „Tradicionalni crnogorski moral u procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji i NATO-u“;
- završna pres konferencija.

S obzirom na činjenicu da je učešće žena u politici, u Crnoj Gori, daleko od ravnopravnog, da je njihova uloga i moć u političkim procesima veoma ograničena, projekat ima za cilj da doprinese osvješćivanju i ohrabrivanju mladih žena da se više uključe u političke procese i sisteme odlučivanja i na taj način afirmišu kao političarke, aktivistkinje i državne funkcionerke. Prije svega, projekat ima za cilj savladavanje tradicionalnog shvatanja rodni odnosa i rodni razlika, kao i psiholoških barijera sa kojima se žene u Crnoj Gori suočavaju kada odlučuju da li da aktivno participiraju u politici.

Višemjesečnu školu „Žene i demokratija u Crnoj Gori“ pohađa 30 pripadnica navedenih nevladinih organizacija i političkih partija, pri čemu se vodilo računa o srazmjernoj zastupljenosti centralne, sjeverne i južne regije Crne Gore. Kroz pohađanje nastavnih jedinica navedene škole, polaznice imaju priliku da prodube svoja znanja o sociološkom aspektu rodni razlika, političkom aktivizmu žena u Evropi i svijetu, ulozi, statusu i političkoj moći žena u razvijenim zemljama zapadne Evrope, politici rodne ravnopravnosti evropskih i međunarodnih organizacija, standarda i preporuka kojima međunarodna zajednica često uslovljava zemlje koje teže da im se pridruže, političkoj i parlamentarnoj moći žena u Crnoj Gori, kao i uticaju tradicionalnog crnogorskog morala na status i položaj žena u političkom životu. Pohađanje škole doprinosi oslobađanju polaznica tradicionalnog partijahalnog obrasca i stereotipa o poslovima kojima žene trebaju i mogu da se bave, a koji često čini da se žene suočavaju sa teškoćama kada dođu u situaciju da zauzmu neku funkciju u političkoj partiji ili organima vlasti.

Škola će biti završena organizovanjem trodnevnog završnog seminara na temu: „Žene kao politička manjina u Crnoj Gori“. Učesnici na seminaru će biti polaznice škole, ali i donosioci odluka u strukturama crnogorske vlasti (poslanici i poslanice kako lokalnih tako i nacionalnog Parlamenta, nosioci ključnih funkcija u Vladi kao i u sudskim strukturama) i pripadnici upravljačkih struktura političkih partija. Na seminaru će biti analizirana politika rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori, uloga žene u Crnoj Gori u XXI vijeku, mogućnosti i šanse mladih žena da preuzmu važne

političke funkcije u političkim partijama i u strukturama vlasti, kao i mogućnosti Crne Gore za što skorijim ispunjavanjem međunarodnih i evropskih standarda i preporuka međunarodnih organizacija po pitanju ravnopravne zastupljenosti polova u političkom životu kako bi dalje napredovala u procesima evropskim i evroatlantskih integracija.

U okviru projekta biće organizovan okrugli sto na temu „Tradicionalni crnogorski moral u procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji i NATO-u“. Okrugli sto će biti otvoren za širu javnost i predstavljace forum za razmatranje ključnih razloga koji sputavaju žene da se bave važnim političkim pitanjima i da učestvuju u procesima donošenja krupnih političkih odluka. Panelisti na okruglom stolu će biti birani iz redova ženskih aktivistkinja, dosilaca važnih političkih i državnih funkcija kao i stručnjaka koji se bave analiziranjem statusa i uloge žena u crnogorskom društvu. Projekat će biti zatvoren održavanjem pres konferencije. Tom prilikom, široj javnosti će biti prezentovani konkretni učinci kroz prezentaciju realizovanih aktivnosti, biće prezentovan priručnik škole i podijeljen polaznicima škole i seminaru, kao i medijima prisutnim na pres konferenciji. Ujedno, na pres konferenciji će biti prezentovani i konkretni učinci pohađanja škole i seminaru.

Kroz održavanje seminaru i okruglog stola, cilj projekta je omogućavanje razmjene mišljenja između pripadnica političkih partija, aktivistkinja nevladinih organizacija i nosilaca političkih funkcija o preprekama koje onemogućavaju mladim ženama da posjeduju važne političke funkcije, kao i o pogodnim načinima povećanja političkog aktivizma žena i veće participacije u političkim aktivnostima. Projekat će doprinijeti povećanju svijesti, ne samo kod samih učesnica projekta, već indirektno i kod ostalih pripadnica političkih partija i ženskih aktivistkinja, o potrebi za većim stepenom njihove zastupljenosti u politici.

Škola „Žene i demokratija u Crnoj Gori“ - I generacija

Jedna od ključnih aktivnosti projekta „Žene u politici: stranke i politička participacija“ je organizovanje I generacije četvoromječne škole na temu: „Žene i demokratija u Crnoj Gori“. Polaznice škole su birane iz redova crnogorskih političkih partija kao i nevladinih organizacija koje se zalažu za rodnu ravnopravnost. Polaznice škole su birane posredstvom javnog konkursa, pri čemu je izbor vršen bez obzira na vjersku, nacionalnu, starosnu ili političku pripadnost. Škola broji 30 polaznica, pri čemu se

vodilo računa srazmjernoj zastupljenosti sjevernog, centralnog i južnog dijela Crne Gore, shodno ukupnom broju ženske populacije u tim područjima.

Predavanja na Školi se organizuju jednom ili dva puta sedmično, pri čemu se održavaju u PR centru, koji raspolaže svim kapacitetima neophodnim za organizaciju pres konferencija, okruglih stolova, radionica i seminaru, kao i za izvođenje tematskih predavanja.

Škola se sastoji iz četiri modula, odnosno dvadeset predavanja o sociološkom aspektu rodni razlika, političkom aktivizmu žena u Evropi i svijetu, politici rodne ravnopravnosti evropskih organizacija, ulozi žena u medijima, političkoj i društvenoj ulozi žena u XXI vijeku, političkoj i parlamentarnoj moći žena u Crnoj Gori, promjenama koje su se dogodile u političkom, ekonomskom i socijalnom položaju crnogorskih žena nakon tranzicije, kao i uticaju tradicionalnog crnogorskog morala na status i položaj žena u političkom životu.

Predavači na školi su istaknuti univerzitetski profesori i profesorke, sociolozi i antropolozi koji istražuju pitanja moći, uloge i statusa žena u crnogorskom društvu i politici. Među predavačicama na Školi, pozvane su i žene koje u Crnoj Gori vrše određene političke i državne funkcije ili su ostvarile istaknute rezultate u različitim oblastima društvenog života Crne Gore. Predavanja su koncipirana tako da se puno pažnje posvećuje aktivnom učestvovanju svih polaznica u diskusijama, debatovanju otvorenih pitanja i vođenju interaktivnih diskusija.

PROJEKAT Monitoring parlamentarnih izbora 2012

Jedna od aktivnosti koje CeMI kontinuirano realizuje od 2001. Godine je građansko nadgledanje izbora kroz koji se građani aktivno uključuju u proces političkog donošenja odluka, a da se pritom ne podržava nijedna politička struktura. Imajući u vidu značaj izbora za sve građane Crne Gore CeMI je realizacijom projekta građanskog nadgledanja izbora nastojao doprinijeti da izborni proces protekne u demokratskoj i fer atmosferi.

CeMI-jev pravni tim pratio je cjelokupan tok izborne kampanje. Poseban akcentat je stavljen na praćenje finansiranja političkih partija i njihovih predizbornih aktivnosti kao i pojavu zloupotrebe državnih resursa u svrhe izborne kampanje. CeMI je pre-

ma već ustaljenoj praksi organizovao i monitoring izbornog dana. CeMI je 8. oktobra i zvanično predao Državnoj izbornoj komisiji (DIK) zahtjev za akreditaciju 1200 posmatrača, koji su bili raspoređeni na više od 90 odsto biračkih mjesta u Crnoj Gori. CeMI je imao i nekoliko timova mobilnih posmatrača koji su obilazili biračka mjesta širom Crne Gore. U cilju efikasnosti rada na terenu, CeMI je oformio i mrežu od 10 regionalnih koordinatora, koji su koordinisali rad među posmatračima. Posmatrači su tokom cijelog izbornog dana izvještavali naš računski centar (u kome je radilo preko 50 operatera) o procentu izlaznosti birača i nepravilnostima, neregularnostima a po završetku izbornog dana i o rezultatima samog glasanja.

Kao novinu izbornog dana, CeMI je javnosti predstavio web aplikaciju za prijavu nepravilnosti, preko koje su svi građani imali mogućnost da elektronskim putem prijave sve sporne situacije kojima su prisustvovali tokom izbornog dana na biračkim mjestima širom Crne Gore.

Transparentan i otvoren izborni proces, uz poštovanje ljudskih prava i potpunu implementaciju postojeće legislative predstavlja osnovu demokratskog društva. Stvaranjem uslova za potpunu slobodu i pravo na izbor građana, crnogorsko društvo pravi odlučujući korak u usvajanju evropskih standarda.

Projekat je podržan od strane Norveške Ambasade u Beogradu.

PROJEKAT

Korupcija u zdravstvenom sistemu Crne Gore

Centar za monitoring i istraživanje CeMI je, u decembru 2012. godine, počeo sa implementacijom projekta „Suzbijanje korupcije u zdravstvenom sistemu Crne Gore“, koji podržava Ambasada SDR Njemačke u Podgorici. Ovo je prva inicijativa civilnog sektora da se otvori pitanje korupcije u zdravstvu u Crnoj Gori, a uključuje sve zainteresovane aktere, donosiocje odluka, civilno društvo i medije.

Smatramo da korupcija u zdravstvenom sistemu Crne Gore povećava cijenu zdravstvenih usluga, smanjuje dostupnost zdravstvene zaštite, šteti i državnom budžetu i pravima pacijenata u Crnoj Gori. Ovaj projekat će pokrenuti niz aktivnosti usmjerenih na otkrivanje uzroka, raširenosti i posljedica korupcije u zdravstvenom sistemu Crne Gore, kao i na definisanje mjera koje je potrebno preduzeti za efektivno suzbijanje ove pojave.

PROJEKAT

Studentska etička inicijativa

Istraživanja međunarodnih i nacionalnih organizacija su pokazala da je korupcija u obrazovanju vrlo rasprostranjena pojava u Crnoj Gori. Ocjene se kupuju i prodaju, akademski radovi se plagiraju, a varanje postaje legitiman način prolaska ispita. Takve prakse podstiču studente da misle da je obrazovni sistem zasnovan više na novcu nego na znanju, što može biti podsticaj za mnoge da nastave sa koruptivnim obrascem ponašanja i poslije fakulteta. Ukoliko se na ovaj problem ne obrati pažnja, korupcija može postati duboko usađena u sistem i replicirati se, na taj način sprječavajući demokratske vrijednosti da prodru u srž crnogorskog društva.

Studentska Asocijacija Centra za monitoring i istraživanje i Centra za građansko obrazovanje, je zajednički počela implementaciju projekta „Studentska etička inicijativa“ u Junu 2012. Ovaj projekat, sa opštim ciljem da doprinese smanjenju akademske prevare na Univerzitetu Crne Gore, podržan je od strane Fondacije za otvoreno društvo iz Budimpešte.

U trajanju od godinu dana, ovaj projekat će obuhvatiti realizaciju spektra aktivnosti, kao što su: detaljno istraživanje o pojavnim oblicima i učestalosti akademske prevare na crnogorskim fakultetima, formulisanje i zastupanje mjera za sprječavanje i smanjenje akademske prevare, uključivanje studenata u proces borbe protiv korupcije, kroz stvaranje Etičkog saveza na Univerzitetu Crne Gore, kao i kampanju za podizanje svijesti studenata o pojmu akademske prevare i njenim štetnim posljedicama.

“Jačanje kapaciteta civilnog društva za doprinos evropskoj integraciji i procesu pristupanja”

Projekat “Jačanje civilnog društva za pružanje doprinosa evropskim integracijama Crne Gore” je realizovao Evropski pokret u Crnoj Gori, u saradnji sa Centrom za monitoring i istraživanje, Centrom za ekonomski razvoj iz Bugarske i Institutom alternativa, uz podršku Delegacije EU u Crnoj Gori. Cilj projekta je bio da se poveća doprinos koji civilno društvo daje procesu integracije Crne Gore u Evropsku Uniju, kroz unaprjeđenje državnih politika u okviru Nacionalnog programa integracije (NPI).

Projekat se sastojao iz nekoliko faza:

- 1) U prvoj fazi su unaprijeđeni kapaciteti organizacija civilnog društva za izradu prijedloga javnih politika i javno zastupanje, kroz seriju treninga i studijsku posjetu Bugarskoj;
- 2) U drugoj fazi je izrađen niz istraživanja stavova i percepcije građana o: procesu javnih nabavki, korupciji, administrativnim kapacitetima države i procesu integracija. U ovoj fazi je takođe sproveden monitoring implementacije NPI, po ključnim oblastima: Administrativni kapaciteti Crne Gore za proces pristupanja EU, Demokracija i vladavina prava, Javne nabavke i finansijska kontrola;
- 3) U trećoj fazi su predstavljeni rezultati istraživanja, kao i prijedlozi za unaprjeđenje politike u pomenutim oblastima, strukturirani u četiri studije javne praktične politike i četiri sažeta prijedloga za unaprjeđenje politike. U ovoj fazi je takođe otvorena elektronska baza podataka koja sadrži materijale relevantne za svaku od navedenih oblasti pojedinačno, kao i generalno za proces evropskih integracija Crne Gore.

Rezultati postignuti ovim projektom su: Ojačani kapaciteti članica EUROBLK-a za istraživanje i javno zastupanje; Sproveden monitoring implementacije NPI i dati pri-

jedlozi za njegovo unaprjeđenje; Pojačana uloga NVO u procesu integracija i ojačana saradnja sa državnim institucijama.

U okviru ovog projekta, Centar za monitoring i istraživanje CeMI je vršio monitoring NPI u dijelu koji se odnosi na vladavinu prava, sa detaljnijim osvrtom na anti-korupcijske politike, a posebno sprovođenje mjera koje su predviđene Inoviranim akcionim planom za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala. Kao posebno vrijedne rezultat CeMI-jevog rada na ovom projektu, istakli bismo Godišnji izvještaj o sprovođenju antikorupcijskih politika, koji predstavlja vrijedan zbir rezultata kvalitativnog istraživanja o efektima preduzetih mjera za smanjivanje korupcije u Crnoj Gori. Ovaj izvještaj je obuhvatio gotovo sve relevantne aspekte antikorupcijskih politika u periodu od godinu dana, koje je pokrивao Inovirani akcioni plan za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala. Takođe bitan dokument je i sažeti prijedlog za unaprjeđenje politika u oblasti finansiranja političkih partija, koji značajno doprinosi razumijevanju novodonešenih propisa i njihovim budućim efektima.

PROJEKAT NATO i mladi

Centar za monitoring i istraživanje CeMI je u januaru 2012. godine počeo sa realizacijom projekta NATO i mladi u Crnoj Gori, koji je podržala Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću 2011. godine. U okviru ovog projekta CeMI je pružio osnovna znanja mladima o sadržini i aspektima procesa evroatlantskih integracija Crne Gore, o karakteru i sadržini tog procesa, prednostima i manama koje taj proces nosi sa sobom. Kroz pohađanje tromjesečne Škole evroatlantskih integracija za mlade i učestvovanje na seminaru „Crna Gora u procesu evroatlantskih integracija: neutralnost ili kolektivna bezbjednost“, projekat je polaznicima omogućio sticanje i unaprjeđivanje znanja o karakteru NATO organizacije, strukturi i nadležnostima Alijanse, njenoj ulozi u svijetu, koracima do punopravnog članstva kao i prednostima i manama koje to članstvo nosi sa sobom.

Integracija u evroatlantske strukture predstavlja veoma značajan, ali ujedno i vrlo kompleksan poduhvat pred kojim stoji Crna Gora, s obzirom na to da se radi o procesu koji će imati dalekosežne posljedice za crnogorsko društvo u cjelini, na njenu ekonomiju kao i na nacionalnu bezbjednost. Međutim, u Crnoj Gori, stanovništvo je još uvijek veoma podijeljeno po pitanju da li naša država treba da postane članica Sjeveroatlantskog saveza ili ne. Od 2006. godine od kako je Crna Gora započela

proces evroatlantskih integracija, procenat podrške građana članstvu u NATO-u nije rastao u zadovoljavajućem nivou. Bez obzira na aktivnosti koje Vlada sprovodi na planu povećanja podrške NATO integracijama, dobar dio crnogorske javnosti nije adekvatno upoznat sa svim pozitivnim i negativnim aspektima integracije.

S tim u vezi, cilj projekta je bio adekvatno upoznavanje građana sa svim aspektima članstva koje Crnu Goru, kao buduću članicu, čekaju. Edukacija građana o samom karakteru NATO alijanse, njenom istorijskom razvoju, članicama i politici proširenja, ulozi i misijama koje NATO ima danas u svijetu, odnosu sa drugim državama i međunarodnim organizacijama, sa posebnim akcentom na odnos NATO-a i Evropske unije, kompatibilnosti evropskih i evroatlantskih integracija, kao i o svim eventualnim obavezama koje bi Crna Gora imala kao NATO članica, pozitivnim i negativnim stranama članstva kao i mogućnosti za eventualnu vojnu neutralnost Crne Gore, ključna je na putu ispunjavanja neophodnih kriterijuma i standarda integracije. S tim u vezi, kroz pohađanje višemjesečne Škole evroatlantskih integracija za mlade, 30 polaznika biranih među pripadnicima savjeta mladih političkih partija, nevladinih organizacija, mladih novinara i studenata osnovnih i postdiplomskih studija, koji su društveno angažovani i koji imaju do 35 godina starosti imali su priliku produbiti svoja znanja o sadržini i aspektima procesa evroatlantskih integracija Crne Gore, svim prednostima i manama koje taj proces nosi sa sobom.

Projekat se sastojao iz tri ključne aktivnosti, u okviru kojih su polaznici imali priliku da suoče stavove po pitanju učlanjenja Crne Gore u NATO, o prednostima i manama učlanjenja, kao i o mogućnostima što skorijeg ispunjavanja međunarodnih standarda koje dijele zemlje Sjeveroatlantskog saveza:

- 1) organizovanje tromjesečne škole evroatlantskih integracija za mlade;
- 2) organizovanje seminara na temu „Crna Gora u procesu evroatlantskih integracija: neutralnost ili kolektivna bezbjednost“
- 3) završna pres konferencija.

PROJEKAT „Evropske vrijednosti za mlade“

Ovaj projekat sproveden od strane NVO Juventas, u partnerstvu sa Centrom za monitoring i istraživanje – CeMI iz Podgorice i NVO Bonum iz Pljevalja, svoje usmjerenje je imao u promovisanju evropskih vrijednosti među mladim ljudima u

Crnoj Gori. Projekat „Evropske vrijednosti za mlade“, omogućio je mladim ljudima u Crnoj Gori da pored aktivizma uče i o drugim evropskim vrijednostima: toleranciji, demokratiji, vladavini prava, pravdi, solidarnosti, poštovanju ljudskih prava, održivosti, društvenoj koheziji, miru, slobodi i jednakosti, kao i da se na taj način bolje upoznaju sa procesom evropskih integracije Crne Gore. Projekat se u velikoj mjeri oslanjao na 21 debatan klub u 21 crnogorskoj srednjoj školi, unutar kojih učenici debatuju o različitim temama vezanim za Evropsku uniju i evropske vrijednosti. U sklopu projekta se radilo i na dodatnoj izgradnji kapaciteta omadinskih i stu-

dentskih organizacija, koje su uzele učešće na treninzima i konferencijama, a za koje je bio implementiran poseban vid obuke u oblasti pisanja javnih praktičnih politika. Tokom projekta se sprovedo i istraživanje među crnogorskim srednjoškolcima o njihovom stepenu informisanosti o evropskim integracijama Crne Gore, a takođe je tokom realizacije projekta obilježen 9. maj - Dan Evrope, koji se obilježava u skoro svim evropskim zemljama. Kampanja koja je imala edukativni, kulturni, umjetnički i sportski karakter, obuhvatila je veliki broj mladih iz Crne Gore.

Tokom projekta, kreiran je veliki broj promotivnih materijala koji su imali za cilj da na što jasniji i kreativniji način informišu mlade o Evropskoj uniji, kao i o procesu evropskih integracija naše države. Posebna aktivnost projekta odnosila se na promovisanje mobilnosti među mladima, što je postignuto lansiranjem web portala www.mobilisi.me, prvog portala ovakve vrste u Crnoj Gori. U realizaciju projekta je bilo uključeno oko 13 000 mladih ljudi iz svih crnogorskih opština. Glavni cilj ovog projekta je bio unaprijeđenje doprinosa organizacija civilnog društva koje rade sa mladima u procesu EU integracija Crne Gore. Specifični cilj projekta je bilo davanje doprinosa promociji procesa evropskih integracija među mladima u Crnoj Gori. Ciljne grupe u okviru projekta su: mladi ljudi, srednje škole i univerziteti, roditelji, omladinske i nevladine organizacije za mlade, građani Crne Gore, dok su krajnji korisnici: mladi ljudi, srednje škole i univerziteti, roditelji, omladinske i nevladine organizacije za mlade, građani Crne Gore.

Projektom "Evropske vrijednosti za mlade" su postignuti sljedeći rezultati:

- Poboljšani uslovi za aktivno učešće mladih u društvu;
- Poboljšano znanje učenika srednjih stručnih škola u Crnoj Gori o procesu evropskih integracija;
- Poboljšani kapaciteti studentskih i omladinskih organizacija na poljima istraživanja i analiza sprovođenja praktičnih javnih politika;
- Poboljšan nivo informisanosti mladih u Crnoj Gori o mogućnostima za mobilnost mladih.

UČEŠĆE NAŠIH PREDSTAVNIKA U DRŽAVNIM TIJELIMA I RADNIM GRUPAMA

UČEŠĆE NAŠIH PREDSTAVNIKA U INTERNACIONALNOJ POSMATRAČKOJ MISIJI U UKRAJINI

CeMI je nadgledao većinu nacionalnih izbornih procesa koji su u Crnoj Gori sprovedeni od 2000. godine. Ujedno, CeMI kao osnivač i punopravan član, učestvuje i u međunarodnim ENEMO misijama, mreži organizacija koje nadgledaju izbore. Na taj način, CeMI-jevi posmatrači su nadgledali izborne procese u preko 10 međunarodnih misija u Evropi,.

CeMI-jevi predstavnici su boravili u Ukrajini od 23. jula do 08. novembra i učestvovali u posmatračkoj misiji ENEMO 2012, Parlamentarni izbori, 28. oktobar, 2012. koja je bila finansijski podržana od strane Vlade Amerike, Velike Britanije, Njemačke, Kraljevine Holandije, Kraljevine Norveške i fonda Black Sea Trust.

ENEMO je bila prva misija u Ukrajini u ovom izbornom procesu koja je zaposlila dugoročne posmatrače. Tokom izbornog dana ukupno 86 ENEMO posmatrača je pratilo otvaranje biračkih mjesta, proces glasanja, brojanje glasova, transfer protokola do regionalnih izbornih komisija kao i proces tabulacije širom države.

UČEŠĆE NAŠIH PREDSTAVNIKA U DRŽAVNIM TIJELIMA I RADNIM GRUPAMA

Zlatko Vujović - član Nacionalne komisije za sprovođenje strategije za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala

Ana Selić - član radne grupe za izradu Inoviranog akcionog plana za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala.

Vlado Dedović – član radne grupe u pregovorima za pristup EU za poglavlje 23

PUBLIKACIJE

U toku 2012. godine CEMI je objavio sljedeće publikacije:

- Studija: 'Finansiranje političkih partija u Crnoj Gori: Jesmo li napravili korak naprijed?'
- Studija: 'Analiza efekata anti-korupcijskih politika u Crnoj Gori i prijedlozi za njihovo unaprjeđenje'

FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ 2012.

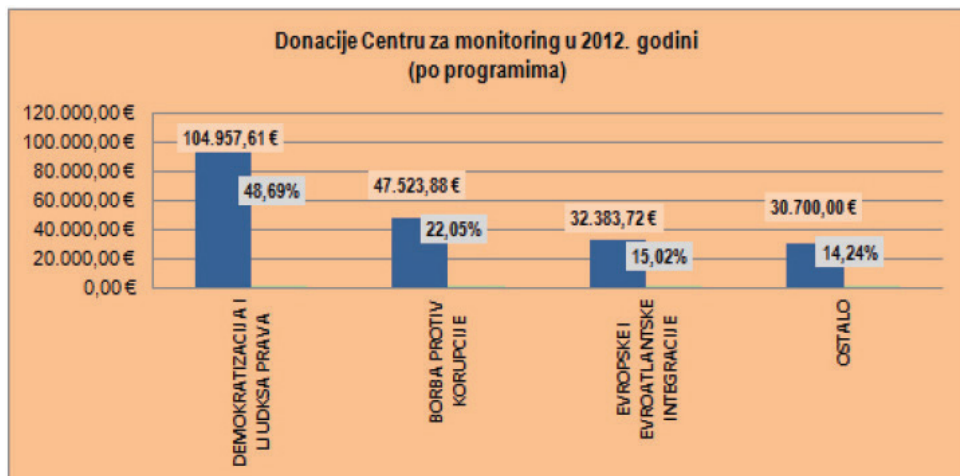
PROJEKAT	DONATOR	2012
Evropa u mom gradu	Delegacija Evropske komisije u Crnoj Gori	300,00 €
Borba protiv korupcije u obrazovanju	Ambasada Savezne Republike Njemačke u Crnoj Gori	1 000,00 €
Jačanje kapaciteta civilnog društva za doprinos evropskoj integraciji i procesu pristupanja	Delegacija Evropske komisije u Crnoj Gori	1 140,00 €
Jačanje institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori	Delegacija Evropske komisije u Crnoj Gori	4 178,67 €
Evropske vrijednosti za mlade	Delegacija Evropske Unije u Crnoj Gori	4 769,72 €
Bolje mogućnosti za zapošljavanje mladih	Delegacija Evropske Unije u Crnoj Gori	6 064,51 €
Bolje mogućnosti za zapošljavanje mladih	Ministarstvo finansija Crne Gore - Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću	6 510,00 €

Jačanje kapaciteta civilnog društva za doprinos evropskoj integraciji i procesu pristupanja	Delegacija Evropske Unije u Crnoj Gori	8 000,00 €
Borba protiv korupcije u zdravstvenom sistemu Crne Gore	Ambasada Savezne Republike Njemačke u Crnoj Gori	12 930,00 €
Studentska etička inicijativa	Fond za otvoreno društvo u Crnoj Gori	13 433,88 €
Žene u politici: stranke i politička participacija	Američka Ambasada u Podgorici	15 531,86 €
NATO i mladi u Crnoj Gori	Ministarstvo finansija Crne Gore - Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću	18 174,00 €
Unapređenje koordinacije protoka informacija u borbi protiv korupcije	Programa efikasnog upravljanja (East West Management Institute, USAID)	20 160,00 €
Monitoring parlamentarnih izbora u Crnoj Gori 2012	Ambasada Kraljevine Norveške u Beogradu	22 702,57 €
Kancelarija za besplatnu pravnu pomoc licima korisnicima droga	Ministarstvo finansija Crne Gore - Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću	22 970,00 €
Monitoring suđenja	Misija OEBS-a u Crnoj Gori	27 000,00 €
Ostalo		30 700,00 €
TOTAL		215 565,21 €

FINANSIJSKI PRESJEK ZA 2012. GODINU - PO PROGRAMIMA

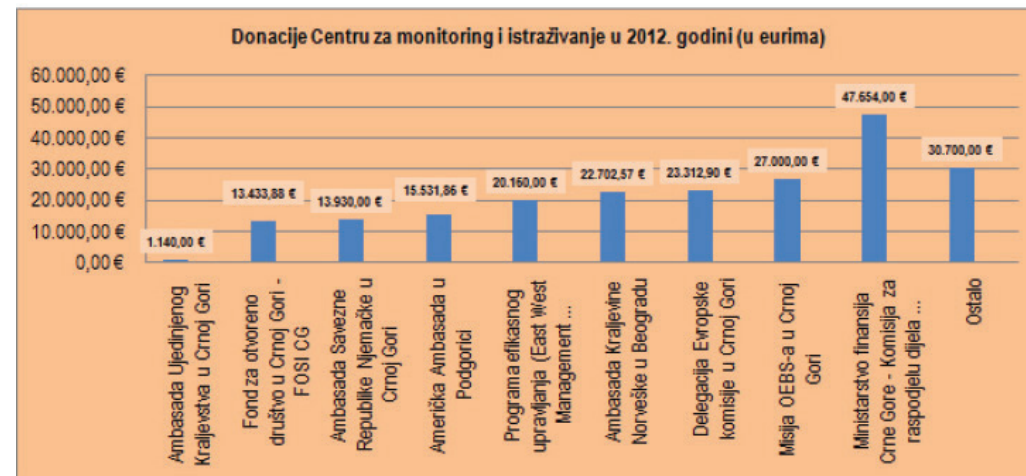
DEMOKRATIZACIJA I LJUDSKA PRAVA	104 957,61 €
BORBA PROTIV KORUPCIJE	47 523,88 €
EVROATLANSKE INTEGRACIJE	32 383,72 €
OSTALO	30 700,00 €
TOTAL	215 565,21 €

DEMOKRATIZACIJA I LJUDSKA PRAVA	48,69%
BORBA PROTIV KORUPCIJE	22,05%
EVROATLANSKE INTEGRACIJE	15,02%
OSTALO	14,24%
TOTAL	100,00%

FINANSIJSKI PRESJEK ZA 2012. GODINU - PO DONATORIMA

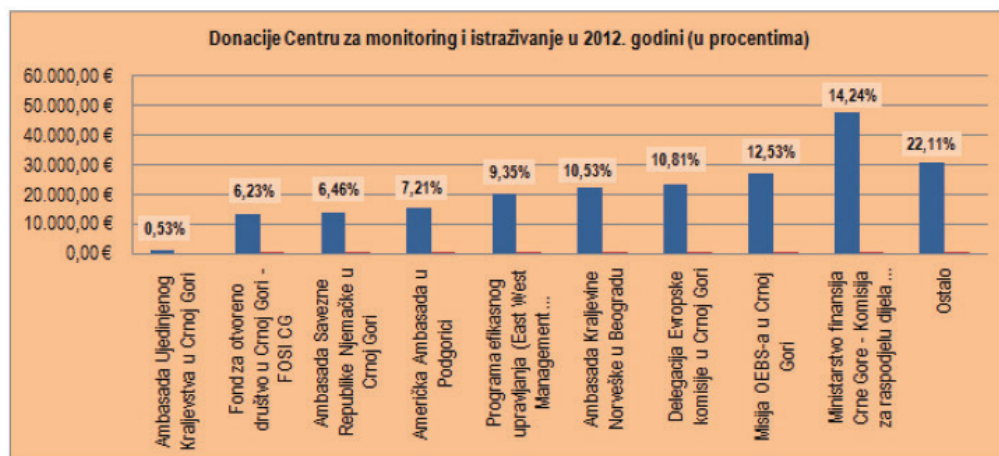
Ambasada Ujedinjenog Kraljevstva u Crnoj Gori	1 140,00 €
Fond za otvoreno društvo u Crnoj Gori	13 433,88 €
Ambasada SR Njemačka	13 930,00 €
Američka Ambasada u Podgorici	15 531,86 €
Program efikasnog upravljanja (East West Management Institute, USAID)	20 160,00 €
Ambasada Kraljevine Norveške u Beogradu	22 702,57 €
Delegacija Evropske komisije u Crnoj Gori	23 312,90 €
Misija OEBS-a u Crnoj Gori	27 000,00 €
Ministarstvo finansija Crne Gore - Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću	47 654,00 €
OSTALO	30 700,00 €

TOTAL 215 565,21 €

FINANSIJSKI PRESJEK ZA 2012. GODINU - PO DONATORIMA

Ambasada Ujedinjenog Kraljevstva u Crnoj Gori	0,53%
Fond za otvoreno društvo u Crnoj Gori	6,23%
Ambasada SR Njemačka	6,46%
Američka Ambasada u Podgorici	7,21%
Program efikasnog upravljanja (East West Management Institute, USAID)	9,35%
Ambasada Kraljevine Norveške u Beogradu	10,53%
Delegacija Evropske komisije u Crnoj Gori	10,81%
Misija OEBS-a u Crnoj Gori	12,53%
Ministarstvo finansija Crne Gore - Komisija za raspodjelu dijela prihoda od igara na sreću	14,24%
OSTALO	22,11%
TOTAL	100,00%

Godišnji programski i finansijski izvještaj

CEMI - 2012

Pripremila:

Maja Milikić

Izdavač:

Centar za monitoring - CEMI

Za izdavača:

Vujović Zlatko

Adresa:

Bul. Sv. Petra Cetinjskog 96
81 000 Podgorica

Website:

www.cemi.org.me

Priprema za štampu:

Nikola Radonjić - Bada

Tiraž:

300

DEMOKRATIZACIJA I LJUDSKA PRAVA... BORBA PROTIV KORUPCIJE... EVROATLANSKE INTEGRACIJE...

Centar za monitoring i istraživanje - CEMI

Adresa: Bul. Sv. Petra Cetinjskog 96

81 000 Podgorica

e-mail: cemi@t-com.me

www.cemi.org.me